

Defiscaliseer de partneralimentatie

Per 2015 is de kinderalimentatie geheel gedefiscaliseerd. De aftrek voor kosten van levensonderhoud voor kinderen die niet tot het eigen huishouden behoren, wordt geschrapt. De ontvangst van kinderalimentatie was al onbelast. Ons advies: "Defiscaliseer de partneralimentatie". De eenvoud die dat met zich meebrengt, dient omarmd te worden.

Wat wordt bedoeld met defiscalisering? Defiscalisering van partneralimentatie zorgt ervoor dat de betaler van alimentatie dit bedrag niet meer kan aftrekken als persoonsgebonden aftrek voor de inkomstenbelasting en dat de ontvanger niet meer voor de ontvangsten wordt belast in box 1. De reden voor defiscalisering hoort te zijn, dat fiscalisering ongewenst is. De wet Inkomstenbelasting 2001 (wet IB 2001) biedt daartoe de mogelijkheid. Een voorbeeld van defiscalisering is de vordering die kinderen verkrijgen uit hoofde van het wettelijk erfrecht op de langstlevende ouder bij het overlijden van de kortstlevende van hen. Die vordering wordt bij de kinderen niet als een bezit aangemerkt en bij de langstlevende ouder niet als een schuld. Dat zou de heffing van belasting in box 3 anders onnodig complex en daarmee ongewenst maken. Waarom is defiscalisering van partneralimentatie dan wenselijk?

Eenvoudige begroting

Rekenkundig gezien is het onderwerp partneralimentatie een eenvoudige exercitie zodra er sprake is van defiscalisering. Immers er dient vastgesteld te worden in welke mate de scheidende partijen kunnen voorzien in hun eigen levensonderhoud. Als blijkt dat iemand onvoldoende in staat is zich in redelijkheid voldoende inkomen te verschaffen om te voorzien in de persoonlijke uitgaven, dan levert dit rekenkundig een tekort aan inkomen op. Zodra dit samengaat met de vaststelling dat de andere partner een overschot heeft, heeft die partner de financiële mogelijkheid om bij te dragen in dat tekort.

De vraag hoeveel en hoelang redelijk is, is een discussie van een andere orde. Voor het rekenkundige deel van het vraagstuk partneralimentatie zorgt defiscalisering ervoor dat dit deel van het vraagstuk eenvoudig oplosbaar is en wel op de volgende wijze. Van scheidende partijen wordt verwacht dat zij hun uitgaven in kaart brengen voor de situatie die zal ontstaan nadat zij gescheiden van elkaar leven. Ook dienen zij hun inkomsten te inventariseren. Door deze twee met elkaar te vergelijken ontstaat een simpele begroting. Om te zorgen dat de begroting van de uitgaven reëel is, geldt de voorwaarde dat er sprake dient te zijn van een reële afspiegeling van wat gebruikelijk was tijdens de laatste jaren van de gemeenschappelijke huishouding. Aldus wordt een bedrag bepaald, dat door de partij met het overschot betaald wordt aan de partij met het tekort. Waarom dit bedrag dan vervolgens gefiscaliseerd moet worden, draagt in het geheel niet bij aan de eenvoud van de berekening. Om die reden is defiscalisering gewenst.

Fiscaal kader

Fiscaal deskundigen hebben zich in het verleden gebogen over de vraag of defiscalisering van partneralimentatie wenselijk is. Voorstanders van fiscalisering menen dat hiertoe alle reden is, aangezien er sprake is van een betaling en ontvangst buiten de gezinssfeer. Dat bestrijden wij. Het artikel 157 boek 1 Burgerlijk Wetboek bepaalt dat de zorgplicht, die deel uitmaakte van het gezin dat verbroken is, wordt verlengd. Oftewel wat in het kader van die zorgplicht nog voldaan wordt, behoort als het ware tot dat gezin. Daarmee vindt de betaling en de ontvangst

binnen die gezinssfeer plaats. Dat maakt dat defiscalisering van partneralimentatie vanuit fiscaal oogpunt past binnen de kaders van de huidige wet IB 2001.

Daarnaast is het in lijn met de wijze waarop kinderalimentatie fiscaal behandeld wordt per 01-01-2015. Ontvangen kinderalimentatie is niet belast. Nu per 01-01-2015 het fiscaal voordeel voor de betalende ouder verdwijnt, is ook de kinderalimentatie geheel gedefiscaliseerd.

Overige regelingen

De belastingplichtige die gebruik wenst te maken van een sociale voorziening wordt geconfronteerd met de berekening van een eigen bijdrage. De huidige fiscalisering van partneralimentatie bevat een onredelijkheid in dit verband. De ontvanger van partneralimentatie heeft als gevolg van de huidige fiscalisering een hoger verzamelinkomen. Daardoor neemt de grondslag voor een eigen bijdrage aan een voorziening toe, terwijl er feitelijk van de ontvangen partneralimentatie niets overblijft. De partneralimentatie kent namelijk een rechtstreeks verband met uitgaven. Er treedt budgettair geen verruiming op. Ontvangen alimentatie minus de noodzakelijke uitgaven is immers nul. Defiscalisering zorgt ervoor dat het verzamelinkomen niet hoger wordt als gevolg van ontvangen partneralimentatie.

Hoe werkt dit uit voor de betalende partij? Voor de betalende partij is het alleszins redelijk rekening te houden met het netto bedrag aan partneralimentatie dat iemand niet voor eigen uitgaven beschikbaar heeft. Met andere woorden die verplichte uitgave gaat ten laste van het verzamelinkomen.

Het belang van eenvoud

Partneralimentatie is een budgettair vraagstuk, dat voortkomt uit het verlengen van de zorgplicht, die geldt binnen het huwelijk en het geregistreerd partnerschap. Eenvoud helpt daarbij. Een echtscheiding is een complex vraagstuk. Door defiscalisering van de partneralimentatie ontstaan eenvoudiger mogelijkheden vermogensbestanddelen uit te ruilen tegen een gekapitaliseerde waarde van partneralimentatie. Aan extra complexiteit als gevolg van fiscalisering hebben scheidende partijen geen behoefte. Hoogstens valt deze behoefte bij gespecialiseerde adviseurs te constateren, aangezien zij hierdoor een bron van inkomen hebben. Tot die adviseurs behoren wij ook. Dat mag echter geen beletsel zijn om partneralimentatie te defiscaliseren.

Politiek staat vereenvoudiging van partneralimentatie al langer op de agenda. De boeiende parallel tussen de politiek en de scheidende echtelieden bevindt zich op het niveau van het maken van een begroting. De sleutel tot een oplossing is defiscalisering van partneralimentatie te zien als het eenvoudiger maken van de begrotingen in kwestie; zowel die van betrokkenen als die van de overheid.

Rik Smit FFP RFEA en Greet Vernooij FFP RFEA zijn werkzaam als financieel planner en scheidingsmediator in de maatschap Smit Vernooij c.s.